

La gota malaia de la pobresa

La setmana passada es van presentar els resultats de l'informe elaborat per Càritas Europa sobre l'impacte de les mesures d'austeritat aplicades en els països més afectats per la crisi. Una de les dades que més ha transcendit és que Espanya encapçala la llista, després de Romania, dels països amb més risc de pobresa infantil, que se situa al 29,9%, quasi nou punts per sobre de la mitjana europea. El ministre Montoro ben aviat va respondre a l'informe de Càritas posant-ne en dubte la fiabilitat i criticant que s'hi sobredimensiona el risc de pobresa infantil. Els arguments del ministre apuntaven, d'una banda, que aquest tipus d'estudis que mesuren la pobresa relativa cauen en falsedats estadístiques. I, de l'altra, que els resultats de l'informe no es corresponen amb la realitat d'un país que està sortint de la crisi. Novament, des de la responsabilitat política es desacrediten els resultats d'informes elaborats per experts amb l'objectiu de diagnosticar la realitat i analitzar el canvi social.

La setmana passada també es va presentar l'informe *Análisis y perspectivas 2014. Precariedad y cohesión social*, elaborat per la Fundación Fomento de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada (Foessa) de Càritas. Foessa elabora, des del 1966, informes sobre la realitat social espanyola. En el pròleg d'aquest últim informe es recorda que: "Per qui d'alguna manera és responsable de la direcció de la vida social, és una exigència ètica no

conformar-se amb el coneixement intuïtiu i superficial dels fets, i molt menys, falsejar o dissimular; i això, tant per l'amor a la veritat com per una necessitat funcional, ja que, sense aquest coneixement, no poden adoptar-se decisions encertades". Contràriament, Montoro va declarar que "aquests informes són estudis purament estadístics". Cal fer alguns apunts en relació a tot plegat.

L'indicador de pobresa relativa identifica el percentatge de persones que tenen un ingrés inferior al 60% de la renda mediana –és a dir: no és la mitjana la que fixa el llindar, sinó el punt on se situa la meitat de la població quan l'ordenem de menys renda a més renda-. El seu caràcter relatiu explica per què quan creix l'economia creix el llindar de pobresa, i viceversa. Com a conseqüència, quan to-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

ta una societat s'empebreix pot ser que el percentatge de pobres es mantingui més o menys igual, tot i que empitjoren les condicions de vida de moltes més persones. L'indicador és útil per saber si augmenten les desigualtats internes en consonància amb el cicle econòmic, però és menys vàlid per caracteritzar la

pobresa en un context de crisi. Per això encara és més preocupant el que passa a Espanya i a Catalunya, on la taxa de pobresa relativa augmenta simultàniament a la caiguda del nivell de renda. És a dir, creixen les desigualtats i també creix la pobresa.

Però sembla que a Montoro no li preocupen les condicions de vida de la població espanyola, sinó el fet que les dades estadístiques contradiuen la seva tesi sobre la sortida de la crisi. En aquest sentit, seria bo recordar que, com explica l'informe Foessa,

l'últim trimestre del 2013, quan el ministre ja argumentava que es començaven a veure brots verds en l'economia, va seguir augmentant el percentatge de llars sense ingressos: de 300.000 l'any 2007 a 700.000 a finals del 2013. La mirada macro de Montoro el situa en un terreny de lectures interessades que l'allunyen de la realitat més quotidiana de la població. Les dades no haurien de servir per legitimar pronòstics econòmics, sinó per dissenyar polítiques socials amb efectes immediats sobre les condicions de vida. Però Montoro no és l'únic que es manté impassible davant la pobresa que assenyalen les estadístiques i que pateix la població.

Només cal recordar el debat monogràfic que es va celebrar fa unes setmanes al Parlament de Catalunya, i que va concloure sense cap pacte nacional sobre la pobresa. L'immobilisme del govern català, i espanyol, davant de la misèria quotidiana de moltes famílies contrasta amb el dinamisme de la ciutadania: sembla que només s'avança en les solucions quan es pressiona des del carrer. Dos exemples: la setmana passada es va iniciar el tràmit parlamentari sobre la iniciativa legislativa popular de la renda garantida ciutadana amb el suport de 121.191 firmes; l'endemà que la PAH va sumar una nova victòria, en aquest cas a Sabadell, en la intervenció a favor de 10 famílies davant del BBVA.

Negar l'evidència estadística i la realitat social no serveix per canviar-la. La pobresa és una gota malaia per a la ciutadania, tant si els governs la reconeixen com si no.

Al nostre país creixen les desigualtats i també creix la pobresa, però sembla que a Montoro no li preocupa

ARIANNE FABER

L'immobilisme dels governs català i espanyol davant de la misèria quotidiana contrasta amb el dinamisme de la ciutadania